

Φύλλο εργασίας 3ης ομάδας ιστορικών (2η-6η διδακτικές ώρες)

Ανατολή, Βαλκάνια, Δύση: οι Κομνηνοί και η εξωτερική πολιτική της αυτοκρατορίας

Ανήκετε στη μία από τις τρεις ομάδες των ιστορικών. Πρόκειται να μελετήσετε την εξωτερική πολιτική του βυζαντινού κράτους και τις σχέσεις με άλλους λαούς στο διάστημα 1081-1204 περίπου, δηλαδή κατά την περίοδο βασιλείας των Κομνηνών (και, στη συνέχεια, των Αγγέλων). *Σας ενδιαφέρει να καταλάβετε πώς ασκείται και πώς εξελίσσεται η εξωτερική πολιτική του Βυζαντίου σε τρία βασικά μέτωπα, με ποιους λαούς αναπτύσσονται σχέσεις και πώς, ποιες είναι οι επιτυχίες, οι αποτυχίες, οι συγκρούσεις, ποιος είναι, τελικά, ο διεθνής ρόλος του Βυζαντίου στη χρονική περίοδο που μας ενδιαφέρει. Μέσα σε όλα αυτά, ιδιαίτερη θέση κατέχουν και οι σταυροφορίες.*

Βασική διευκρίνιση: Επειδή κατά την ενασχόλησή σας με το θέμα θα βρεθείτε αντιμέτωποι με ειδική ορολογία, να είστε έτοιμοι να αξιοποιείτε, σε όποια φάση είναι αναγκαίο, το ηλεκτρονικό λεξικό:

http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/index.html

Επίσης, όπου στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις υπάρχει γλωσσάρι, φροντίστε να το χρησιμοποιήσετε.

1ο βήμα: Η απόκτηση μιας πρώτης γενικής ιδέας για το θέμα

Απαραίτητη προϋπόθεση για να καταλήξετε σε συμπεράσματα είναι η σαφής γνώση του θέματος που προσεγγίζετε. Και πρώτα είναι απαραίτητο να γνωρίζετε τη σημασία των εννοιών με τις οποίες καλείστε να ασχοληθείτε. Με βάση, λοιπόν, τις γενικές σας γνώσεις και όσα έχετε μάθει μέχρι τώρα στην ιστορία, τι νομίζετε ότι εννοούμε όταν αναφερόμαστε στην εξωτερική πολιτική ενός κράτους;

Συζητήστε μεταξύ σας και καταγράψτε τις αρχικές σκέψεις σας. Μπορεί να σας βοηθήσει και η πρώτη παράγραφος στον σύνδεσμο: <http://www.pspa.uoa.gr/proptyxiakes-spoydes/programma-spoydon/g-kyklos-die8neis-kai-eyrwpaikes-spoydes/ma8imata-eidikis-epilogis/42651x-ellhniki-e3wteriki-politiki.html>

<http://www.ime.gr/chronos/09/gr/p/1081/main/p21a.html>

<http://www.ime.gr/chronos/09/gr/p/1081/main/p22.html>

<http://www.ime.gr/chronos/09/gr/p/1081/main/p23a.html>

<http://www.ime.gr/chronos/09/gr/p/1081/main/p24a.html>

<http://www.ime.gr/chronos/09/gr/p/1081/main/p25.html>

<http://www.ime.gr/chronos/09/gr/p/1081/main/p26.html>

Πίνακας:

Αυτοράτορας	Εξελίξεις στο ανατολικό μέτωπο	Εξελίξεις στα Βαλκάνια	Εξελίξεις στη Δύση
Αλέξιος Α΄ Κομνηνός			
Ιωάννης Β΄ Κομνηνός			
Μανουήλ Α΄ Κομνηνός			
Ανδρόνικος Α΄ Κομνηνός			
Ισαάκιος Β΄ Άγγελος			
Αλέξιος Γ΄ Άγγελος			

3ο βήμα: Μελετώντας τις πηγές

Ήρθε η ώρα να μελετήσετε πηγές, δηλαδή συγκεκριμένα αποσπάσματα είτε από βυζαντινά κείμενα είτε από μεταγενέστερες/σύγχρονες ιστορικές μελέτες, **και να βγάλετε τα δικά σας συμπεράσματα**. Διαβάστε τις πηγές που θα βρείτε στους παρακάτω συνδέσμους και σε έναν πίνακα καταγράψτε το είδος της πηγής (βυζαντινή ή μεταγενέστερη), αν σας φαίνεται αξιόπιστη ή όχι και γιατί, καθώς και ποιο είναι το βασικό συμπέρασμά σας για την εξωτερική πολιτική του Βυζαντίου και τις εξελίξεις στα τρία βασικά μέτωπα κατά την περίοδο που μελετάτε (για όσα θέματα έχετε πληροφορίες).

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-B131/179/1256,4517/>

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-B131/179/1256,4518/>

(οι πηγές είναι τα κείμενα που βρίσκονται μέσα στα “κουτάκια”)

Πηγή/ είδος	Αξιοπιστία/ αιτιολόγηση	Συμπέρασμα

επιστημονικών κειμένων

Οποσδήποτε, το κείμενο που θα γράψετε για το μαθητικό συνέδριο δεν απαιτείται να βρίσκεται στο ίδιο επίπεδο με το αντίστοιχο ενός “κανονικού” ιστορικού. Για να σχηματίσετε μια πιο ολοκληρωμένη ιδέα για την επιστήμη της ιστορίας, καλό είναι να αφιερώστε λίγο χρόνο ξεφυλλίζοντας μια διδακτορική διατριβή (*αναζητήστε τον όρο στο λεξικό!*) που έχει θέμα σχετικό με όσα σας ενδιαφέρουν εδώ. Δείτε λοιπόν:

- Γ. Α. Λεβενιώτης, *Η πολιτική κατάρρευση του Βυζαντίου στην Ανατολή: το ανατολικό σύνορο και η κεντρική Μικρά Ασία κατά το β' ήμισυ του 11ου αι.*, Διδ. Διατριβή, Θεσσαλονίκη 2007.
<http://phdtheses.ekt.gr/eadd/handle/10442/19246>

Υπάρχει κάτι που σας έκανε ιδιαίτερη εντύπωση από τα παραπάνω;

6ο βήμα: Η συγγραφή της ανακοίνωσης

Αξιοποιώντας όλα όσα μάθατε και, φυσικά, τις σημειώσεις σας, συγκεντρώστε όλες τις πληροφορίες που θεωρείτε ότι δίνουν μια ολοκληρωμένη εικόνα για την εξωτερική πολιτική του Βυζαντίου από τις δύο τελευταίες δεκαετίες του 11ου (1081) ως τις αρχές του 13ου αιώνα (1204): πώς ασκείται και πώς εξελίσσεται η εξωτερική πολιτική σε τρία βασικά μέτωπα, με ποιους λαούς αναπτύσσονται σχέσεις και πώς, οι επιτυχίες, οι αποτυχίες, οι συγκρούσεις, ο διεθνής ρόλος του Βυζαντίου στη χρονική περίοδο που μας ενδιαφέρει, οι σταυροφορίες. Γράψτε ένα κείμενο 450 περίπου λέξεων. Αυτό το κείμενο θα παρουσιάσετε στους ιστορικούς -αρχαιολόγους συμμαθητές σας.

Προσοχή: Το κείμενο θα συνοδεύεται από ένα αρχείο ppt, το οποίο θα περιλαμβάνει οπτικό υλικό που εσείς θα επιλέξετε (μέχρι 6-10 διαφάνειες).

7ο βήμα: Το επιστημονικό συνέδριο (6η διδακτική ώρα)

Δύο εκπρόσωποι της ομάδας θα κάνουν την ανακοίνωση και θα ακολουθήσει συζήτηση (για διευκρινίσεις, επίλυση αποριών, συμπληρώσεις κ.λπ.).

Προαιρετικά: ένας εκπρόσωπος από κάθε θεματική ενότητα θα αναλάβει να αναρτήσει την τελική ανακοίνωση, μαζί με το αρχείο παρουσιάσεων, στο ιστολόγιο της τάξης.